

Otázky – na přednášejícího: doc. Ing. Stanislav Hejduk, Ph.D.

1/ Roky jsem se snažil založit květnatou louku, kupoval semínka, sel podle návodu.... původně orná půda. Chtěl jsem půdu nechat odpočinout a mít tam louku, ale nepovedlo se, sekal jsem i různě.... po kouskách. Nevím, co s tím. Je to u potoka, ale v létě docela sucho. Orná půda bývá bohatá živinami a často i zaplevelená, první rok jsou semenáčky květnatých druhů většinou drobné, a pokud se nechají plevel přerůst a zejména pokud se mulčují a na povrchu zůstává velké množství biomasy, mohou pod tím mladé rostlinky odumřít. Problém může být i hrudovitý povrch půdy před výsevem, kdy mohou malá semena zapadnout příliš hluboko a nevzejdou.

2/ Močůvka, kejda: jaký rozbor mít, pokud bych chtěl použít kejdu nebo močůvku z velkochovů? Ale jsou velkochovy, kde si hlídají používání léků.

V EZ lze používat i konvenční statková hnojiva, **nesmí však pocházet z velkochovu**. Definice velkochovu je uvedena v [MP MZe č. 2/2022](#). Hnojiva musí být povolená pro použití v EZ. Použitelnost hnojiv lze ověřit v Registru hnojiv ÚKZÚZ. Jak vyhledávat hnojiva pro EZ v Registru hnojiv, zjistíte v [online návodu](#) na stránkách Bioinstitut o.p.s.

3/ Jak řešit zákaz hnojení při zatravnění G?

Protože zákaz platí po zatravnění 5 let, je třeba půdu vyhnojit organickými hnojivy předem a do směsi přidat jeteloviny, které zásobují porost dusíkem (a vydrží těch 5 let – jetel plazivý a štirovník růžkatý, první 2 – 3 roky jetel luční).

NV 80/2023 §12 odst. 7) v prvním roce může žadatel aplikovat hnojiva pouze před založením travního porostu, nejpozději však do 31. května příslušného kalendářního roku... odst. 8) Žadatel po celou dobu zařazení do titulu podle § 2 písm. a) bodů 1 až 8

a) neaplikuje hnojiva od druhého roku trvání období plnění víceletých podmínek, přičemž za aplikaci hnojiva se nepovažuje pastva zvířat a vápnění; v případě zařazení do titulu podle § 2 písm. a) bodů 2, 3, 5 a 6 se vápnění provádí pouze se souhlasným stanoviskem místně příslušného orgánu ochrany přírody...

4/ Příklady hnojení N v praxi při EZ?

Minerální dusíkatá hnojiva jsou v EZ zakázaná, takže máte na výběr pouze organická hnojiva (hnůj, kejda, digestát, močůvka, kompost) nebo použití leguminóz (luskoviny a jeteloviny)

5/ Jak se dá bojovat v EZ s hlodavci?

Jedná se zejména o kalamitní výskyty hrabošů. I v konvenčních podnicích je s tím problém. Rodenticidy jsou zakázány, takže zbývá udržovat porosty nízké, rozmístit do ohrožených pozemků bidla pro dravé ptáky (ideálně 3 m vysoké) a pravidelně porosty kontrolovat. Na orné půdě se doporučují některé hraboše odpuzující rostliny, ale nemám s tím osobní zkušenosti.

<https://uroda.cz/vyviiji-repelenty-proti-hrabosi/>

6/ Lze louku efektivně zlepšit tím, že na ní po jednu sezónu budeme pást ovce? Případně jak dlouho je tam nechat?

Pastva zvířat louce prospívá a byl to tradiční způsob obhospodařování luk. Nejčastěji se spásaly otavy v září, ale lze je použít i na začátku května, kdy omezí některé plevely (pampeliška) a při opožděné seči, která je často nařízena v Agro-envi klimatických opatřeních, tím výrazně zlepšíme kvalitu píce, protože přepasený porost má snížený podíl trav a je fenologicky opožděný. Pokud jde o zatížení a dobu spásání, záleží to na konkrétním porostu, ale pastva by neměla vést k devastaci drnu a k nadměrnému vypasení „až ke kořenům“. Pastva omezuje podíl stařiny a podpoří spodní patro porostu včetně výběžkatých druhů.

7/ Obnova louky - jedna až tři sezóny pasení ovcí. Bude dostačující?

Otázka není moc konkrétní, pokud patří k té předchozí, závisí to na výchozím stavu louky a na intenzitě a doby pastvy.

8/ Jaké máte zkušenosti s obnovou louky bez orby pouze disková podmínka a následný výsev? Lze to efektivně provést?

Orba samozřejmě vytvoří lepší podmínky pro vzcházení vysetého osiva než diskování, ale někdy není na výběr (kamenitost, svažítost pozemku). Diskování je někdy vhodné udělat opakovaně a pozemek před setím uválet, aby se povrch srovnal a osivo nebylo vyseto příliš hluboko.

9/ Jak se zbavit plazivého jetele na pastvinách?

Jetel plazivý se na pastvinách rozmáhá, zejména pokud nejsou hnojeny dusíkem a v půdě zůstala dobrá zásoba přístupného fosforu. Pokud je předchozí rok hodně suchý, trávy jsou suchem poškozeny více než jetel a to vede také k jeho nárůstu. Jetel plazivý je omezován zejména zastíněním vyšším porostem (ponechání na sklizeň na seno) a pohnojením dusíkem (močůvkou), které podpoří okolní trávy, které mu začnou více konkurovat. Výskyt jetele plazivého dokáží výrazně zredukovat i hraboši, pro které je to nejatraktivnější rostlina. I bez změny hospodaření jsou meziroční výkyvy podílu jetele plazivého často od 5 do 70%. Na jaře je ho vždy výrazně méně, než v srpnu a v září.

10/ Rozmohl se nám na louce starček přímětník v takovém množství, kdy nelze ručně vytrhat, doporučujete tedy kompletní obnovu louky? Orba, setí.

Starček přímětník (i ostatní druhy rodu starček) jsou silně jedovaté rostliny nebezpečné zejména pro koně (obsahuje alkaloidy poškozující játra zvířat). Jsou to většinou dvouleté až víceleté rostliny, které končí životní cyklus vysemeněním semen vybavených chmýrem (jako pampeliška). Vyhovují mu málo hnojené, mezerovité porosty, které poskytují semenáčkům prostor pro vzcházení. Zejména suché roky vedou k jeho většímu výskytu. Obnova zlikviduje stávající rostliny, ale pokud je v okolí zdroj nažek, zřejmě se rychle vrátí.

11/ Kdy na jaře projet louku lučními prutovými branami, v jaké výšce trávy?

Prutové brány dokáží pěkně vyčesat stařinu, čehož se využívá zejména před přísevem. Doporučuji použít brány jakmile půda oschne, než začne tráva obrůstat, protože pak může dojít k poškození starších travních rostlin a podpoře výskytu plevelů.

12/ Jak postupovat při velkém množství mechu na pastvině?

Výskyt mechu v travních porostech má 4 základní příčiny: nadměrné zhutnění půdy, nedostatek živin, zastínění a nadměrné využívání (příliš intenzivní pastva nebo nízká, často opakovaná seč). Pokud hlavní příčinu neodstraníte, bude se Vám mech vracet. Nejčastější příčinou vysokého výskytu mechu v EZ je nedostatek živin, velmi pomáhá pohnojení močůvkou (pokud je tam alespoň nějaký podíl trav).

13/ Doporučujete vláčení pastvin po ukončení pastvy? (rozvláčení výkalů ještě na podzim – lepší využití živin a omezení škod divočáky?)

Potřeba vláčení závisí na stavu porostu. Po pastevních cyklech to nebývá vždy potřeba, důležité je to na jaře pro rozvláčení krtin a potrhání případné stařiny. Důležité je použití správných typů bran, aby nevytrhávaly kusy drnu a výběžky trav, které by pak zasychaly. Nemyslím si, že by to mělo vliv na divočáky. Většina dusíku se do porostu dostává ze zvířat močí a tam vláčení nemá efekt.

14/ Mulčování, to přeci neodstraňuje biomasu z travních porostů? pro zarůstání....

Mulčování vrací všechny odebrané živiny zpět, což může být problém na živinami bohatých stanovištích a pokud se dělá pozdě, resp. při velkém nárůstu biomasy, může způsobit odumření malých semenáčků.

Otázky – na přednášejícího: Ing. Jan Marek

1/ Jak je to s užíváním selenu po porodu ovci a podáváním jehňatům po porodu nebo telatům po porodu?

Pokud se prokáže nedostatek selenu a máte ho předepsaný od veterinárního lékaře, tak ho v rámci léčby můžete podávat. Aplikace se musí zapsat do evidence léčení.

2/ Lze v EZ používat vakcinaci proti nákaze Bluetongue?

Ano, v EZ můžete vakcinovat proti modrému jazyku.

3/ Chápu správně, že evidenční povinnost je jen nad 30ha?

Evidence bilance dusíku a organické hmoty se vztahuje na zemědělce s výměrou nad 30 ha.

4/ Stále platí, že označení + nahlášení jehňat a kůzlat musí být do šesti měsíců od narození?

Označení jehňat a kůzlat musí být provedeno nejdéle do 9 měsíců od data narození a nahlášení do 7 dnů do registrů zvířat.

Otázky – na přednášejícího: Ing. David Kuna

1/ Lze na TTP místo posekání a sklizení do 30 dnů udělat přepasení?

Podle nařízení vlády č. 81/2023 Sb., o stanovení pravidel provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, je žadatel povinen zajistit zemědělské obhospodařování provedením první seče s odklizením biomasy nebo pastvy do 31. července příslušného kalendářního roku, popř. do 31. srpna, jde-li o DPB, který se nachází alespoň z 50 % ANC. Termín pro provedení druhé seče s odklizením biomasy nebo spasení trvalého travního porostu je stanoven nejpozději do 31. října příslušného kalendářního roku.

V případě, že žadatel provádí údržbu pasením, je povinen zlikvidovat nedopasky do 30 dnů od skončení pastvy. V případě celoroční pastvy nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku.

2/ Pokud mám ALS a v něm část ovocných stromů - bude v budoucnu možnost sklízet ovoce jako BIO? Musím dokládat výnos?

V rámci opatření ALS, který je založený na zem. kultuře R, T, G v režimu EZ, bude vyprodukované ovoce považováno za BIO. Pro ALS není stanovena dotační podmínka pro prokazování produkce, takže není nutné dokládat informaci o vyprodukovaném ovoci. Podmínka splnění a následného doložení minimální úrovně produkce u převažujícího ovocného druhu je zavedena pouze v dotačním titulu Trvalé kultury – ovocný sad (ostatní a intenzivní) v rámci nařízení vlády č. 81/2023 Sb., o stanovení pravidel provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

3/ Vratka, v případě snížení výměry o více než 25 %, je myšlena celá za daný čas v závazku EZ anebo pouze za danou sníženou výměru?

V případě překročení stanovené kvóty 25 % pro snížení zařazené výměry, bude žadateli vypočítaná vratka z již vyplacených dotací pouze z výměry, kterou překročil tuto povolenou kvótu. Takto stanovená vratka bude uplatněna zpětně na vše, co bylo v rámci závazku žadateli vyplaceno.

4/ O jaké procento se může snížit výměra farmy za pětileté období?

Pro pardonované snížení zařazené výměry v prvním roce závazku byla stanovena kvóta 25 %.

5/ Existuje prosím podpora pro malé farmy na vybavení technikou?

Investice pro zemědělce je možné podpořit z dotačních titulů Strategického plánu Společné zemědělské politiky pro ČR na období 2023–2027 (SP SZP). Konkrétně zejména z intervence 33.73 - Investice do zemědělských podniků. Podporovanými výdaji jsou jak stavby pro živočišnou a rostlinnou výrobu, tak technologie a vybrané mobilní stroje. V Pravidlech pro žadatele je uveden výčet všech strojů, které lze pořídit, přičemž je podporována spíše specializovaná technika například se zaměřením na precizní zemědělství. Běžné stroje jako například traktory podporovány nejsou. Zároveň jsou v Pravidlech u jednotlivých strojů stanoveny limitní částky, ze kterých je stanovena dotace. Podpora může být poskytnuta pouze na nepoužitý stroj a dále je podmínkou, že předmět dotace nesmí sloužit výhradně k poskytování služeb. Způsobilým žadatelem je zemědělský podnikatel evidovaný v Evidenci

zemědělského podnikatele. Výše dotace je 40 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace, kterou lze navýšit o 10 % pro mladé začínající zemědělce a o dalších 10 % pro ekologické podnikatele. Maximální výše dotace na jeden projekt je 30 mil. Kč. Intervence je rozdělena na jednotlivé záměry dle výše investice, velikosti žadatele a jeho zaměření. Pro menší zemědělce jsou vyhrazeny záměry: a) pro projekty do 2 mil. Kč a zároveň žadatel hospodaří na max. 150 ha a splňuje definici mikro, malého nebo středního podniku – Živočišná výroba a b) pro projekty do 2 mil. Kč a zároveň žadatel hospodaří na max. 150 ha a splňuje definici mikro, malého nebo středního podniku – Rostlinná výroba. Mohou ale žádat i v ostatních záměrech bez velikostního limitu žadatele a bez finančního limitu na projekt. Příští příjem žádostí o dotaci proběhne v rámci 6. kola na podzim letošního roku. Pravidla pro žadatele se všemi podmínkami, platná pro minulé kolo, jsou k dispozici na webových stránkách MZe: <https://portal.mze.cz/public/portal/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/rozvoj-venkova/x33-73-investice-do-zemedelskych-podniku>. Žádost se podává a administruje přes Portál farmáře, do kterého je potřeba se zaregistrovat na stránkách Státního zemědělského intervenčního fondu: <https://www.szif.cz/irj/portal/pf/pf-uvod>. Doplnuji, že projekty jsou hodnoceny a vybírány na základě preferenčních kritérií, která jsou rovněž obsahem zmíněných Pravidel.

V případě zemědělského podnikatele (rovněž evidovaného v Evidenci zemědělského podnikatele), který nedosáhl 41 let, a který v zemědělství podniká max. 5 let před podáním Žádosti o dotaci, lze žádat o podporu také v intervenci 49.75 - Zahájení činnosti mladého zemědělce. V této intervenci je podpora poskytována na realizaci podnikatelského plánu, přičemž jeho obsahem může být také pořízení zemědělských strojů. Realizace podnikatelského plánu musí být do 2 let od podpisu Dohody o poskytnutí dotace. Dotace je poskytována ve 2 sazbách. Základní sazba dotace činí 1 500 000 Kč. V případě, že bude předmětem podnikatelského plánu zpracování vlastní produkce, jehož výstupem je produkt uvedený v příloze I Smlouvy o fungování EU, bude sazba činit 2 030 000 Kč. Dotace bude poskytnuta dle zvolené sazby v 1 splátce, a to již po podpisu Dohody o poskytnutí dotace. Příjem žádostí proběhne rovněž v rámci 6. kola. Pravidla pro žadatele se všemi podmínkami, platná pro minulé kolo, jsou k dispozici na webových stránkách MZe: <https://portal.mze.cz/public/portal/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/rozvoj-venkova/x49-75-zahajeni-cinnosti-mladeho>. V rámci výběru projektů jsou taktéž preferovány zejména projekty zaměřené na zpracování vlastní produkce, na vybrané druhy výroby a komodit, nebo komplexnější projekty.

Kromě SP SZP jsou investice do nákupu nové zemědělské techniky podporovány i v rámci podpor Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (dále jen „PGRLF“). Například v rámci programu Zemědělec jsou formou dotací části úroků z úvěru podporovány investice zejména do strojního zařízení, vybavení, technologických celků, výstavby, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku či investic na nákup plemenných zvířat. Příjem žádostí v tomto programu byl zahájen 2. 4. 2015 a probíhá kontinuálně. Konkrétní informace a podmínky poskytnutí podpory v rámci tohoto programu jsou uvedeny na internetové stránce: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-uveru/program-zemedelec/>.

PGRLF dále poskytuje investiční úvěry – např. investiční úvěr Zemědělec. V rámci tohoto investičního úvěru může žadatel pořídit investiční majetek, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou, přičemž podporovaná investice musí vést ke zlepšení celkové výkonnosti a

udržitelosti zemědělského podniku. Příjemcem podpory může být pouze subjekt, který se zabývá zemědělskou prvovýrobou a je malým nebo středním podnikem. Úvěr je poskytován ve výši od 100 tis. Kč do 10 mil. Kč. Od 7. 11. 2024 probíhá kontinuální příjem žádostí v tomto programu. Konkrétní informace a podmínky poskytnutí podpory v rámci tohoto programu jsou uvedeny na internetové stránce: <https://www.pgrlf.cz/program-investicni-uvery-zemedelec/>.

6/ Chrástal v oblasti ANC se započítává do intenzity chovu?

V oblastech podle nařízení vlády č. 61/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření pro oblasti s přírodními omezeními (ANC) se i DPB s vymezeným managementem Ochrana chrástala polního započítává do výměry, kde je nutné plnit intenzitu chovu. Pouze pro opatření Ekologické zemědělství a Agroenvironmentálně-klimatická opatření (OETP) je stanovena výjimka, kdy se do výměry pro výpočet intenzity chovu hospodářských zvířat (0,3 VDJ/ha TTP vedeného v LPIS na žadatele) nezapočítávají DPB s vymezeným managementem Ochrana chrástala polního, Ochrana modrásků, Suché stepní trávníky a vřesoviště a Trvale podmáčené a rašelinné louky.

7/ Jestliže jsme v EKO i ANC jak je to se započítáváním chrástala do intenzity chovu?

viz. odpověď výše

8/ Mohu přeměnit TTP na R bez zpětného zatravnění/náhrady?

V rámci podmínek pro DZES 1 - Požadavek na zákaz rozorání environmentálně citlivých ploch (ECP) je umožněno přeměnit TTP na R v režimu EZ – PO/EZ. Ekologičtí zemědělci mají v opatření Základní celofaremní ekoplatba udělenou výjimku na zpětné zatravnění (ECP) na ornou půdu (R) s výjimkou rozorání v oblastech N2000. Nově bude rozšířena možnost pro zpětné zatravnění na zem. kulturu R rozšířena i na zem. kulturu U a G. V rámci pravidel pro DZES 2 - ochrana půd bohatých na uhlík (PBC) musí i ekologové dodržovat zákaz rozorání.

9/ Jaká byla cena pěstování trávy na orné půdě?

Výše dotace pro dotační titul Trávy na orné půdě (G) byla v roce 2024 pro přechodné období (PO) 148 EUR/ha a pro režim udržení EZ 130 EUR/ha, tato sazba dotace byla pro rok 2025 navýšena na 205 EUR/ha pro PO a 180 EUR/ha pro udržení EZ.

10/ Chápu to správně? Pokud zatravním ornou půdu (převedu ji na kulturu T), tak ji mohu jako ekologický zemědělec rozorat, ale nikdo v konvenci ten daný pozemek již nikdy nemůže užívat jako ornou půdu?

Ekologický zemědělec může rozorat i environmentálně citlivé plochy (ECP) na zem. kulturu R, tato výjimka neplatí pro konvenční způsob hospodaření. Pokud se jedná o plochy mimo ECP, tak je i pro konvenční zemědělce umožněno tyto plochy rozorat.